

Opinia Komitetu Regionów „Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii”

(2013/C 62/11)

KOMITET REGIONÓW

- Zauważa, że nieskoordynowany i szybszy niż oczekiwano rozwój OZE w wielu krajach był przyczyną pewnej liczby problemów politycznych, regulacyjnych i technicznych w działaniu systemów energetycznych. Na poziomie UE konieczna jest poważna debata nad właściwymi mechanizmami i instrumentami promowania OZE w skoordynowany sposób.
- Wskazuje, że konieczne jest opracowanie prostego i skutecznego systemu wspierania rozwoju OZE opartego na wspólnej dla całej Unii Europejskiej strategii. Potrzebna jest wspólna strategia w celu opracowania instrumentów zarówno opartych na mechanizmach rynkowych, jak i regulacyjnych, i zapewnienia skutecznego i słusznego z punktu widzenia społeczeństwa przejścia do wyższej produkcji energii odnawialnej.
- Uważa, że przyszłe systemy wsparcia można opracować z uwzględnieniem sprawdzonych rozwiązań z zakresu polityki spójności, aby wesprzeć produkcję i dystrybucję energii ze źródeł odnawialnych oraz promować szersze wprowadzenie nowych technologii OZE.
- Jest przekonany, że w celu ustabilizowania obecnej sytuacji i stworzenia inwestorom długofalowych zachęt konieczne jest wprowadzenie większej spójności między decyzjami poszczególnych krajów członkowskich. Jednym z instrumentów, które mogłyby w tym pomóc, mogłyby być ogólnoeuropejski system wsparcia dla odnawialnych źródeł energii.
- Uważa za możliwe, że kombinacja różnych technologii OZE w regionach wraz z nowymi sposobami zarządzania zdolnościami wytwórczymi i przesyłowymi poprzez stosowanie technologii sieci inteligentnych (*smart networks*) pozwoli na lokalne bilansowanie zapotrzebowania na energię elektryczną i jej produkcji, zwiększając znacznie bezpieczeństwo energetyczne regionów i ograniczając zależność od importu energii z dalszych odległości.

Sprawozdawca	Witold STĘPIEŃ (PL/PPE), marszałek województwa łódzkiego
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii”
	COM(2012) 271 final

Opinia Komitetu Regionów – Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Zgadza się z wyrażoną przez Komisję Europejską opinią, że energia odnawialna ma zasadnicze znaczenie dla dywersyfikacji dostaw energii, zwiększenia konkurencyjności europejskiej i tworzenia miejsc pracy oraz dla wypełnienia zobowiązań Unii Europejskiej w zakresie zmiany klimatu. Uważa również, że cele w zakresie energii odnawialnej na lata po 2020 r. są niezbędne, aby zagwarantować, że energia odnawialna będzie częścią europejskiego rynku energii.

2. Uważa, że jedną z ważnych przyczyn problemów w rozwoju OZE jest to, że w polityce Unii Europejskiej brakuje wspólnej długoterminowej wizji polityki energetycznej i odpowiedniej koordynacji między poszczególnymi krajami, regionami i zainteresowanymi stronami, zgodnej z zasadą pomocniczości. Zwraca ponadto uwagę na kluczową rolę, jaką w realizacji zakładanych celów odgrywają środki w zakresie efektywności energetycznej. Ponadto zgadza się z Komisją Europejską, że państwa członkowskie powinny wykorzystywać istniejące instrumenty, by wspierać wzajemną współpracę i prowadzić handel energią odnawialną, a zarazem podkreśla, że szczególną rolę w tym względzie mogą odgrywać regiony przygraniczne jako pola doświadczalne w zakresie współpracy.

3. Wskazuje, że konieczne jest opracowanie prostego i skutecznego systemu wspierania rozwoju OZE opartego na wspólnej dla całej Unii Europejskiej strategii. Przy tym, ze względu na zasady pomocniczości i proporcjonalności, na szczeblu europejskim uzasadnione jest jedynie ustanawianie ogólnych warunków, zwłaszcza w przypadku oddziaływań o charakterze transgranicznym. Przyszłe systemy wsparcia można opracować z uwzględnieniem sprawdzonych rozwiązań z zakresu polityki spójności, aby wesprzeć produkcję i dystrybucję energii ze źródeł odnawialnych oraz promować szersze wprowadzenie nowych technologii OZE. Podkreśla kluczową rolę, jaką władze lokalne i regionalne mają do odegrania w rozwijaniu i propagowaniu rozwiązań w zakresie energii odnawialnej, które powinny opierać się na doświadczeniach i potrzebach różnych regionów. Wnosi w związku z tym, by Komisja Europejska i państwa członkowskie włączyły przedstawicieli szczebla lokalnego i regionalnego w proces opracowywania instrumentów polityki na poziomie UE oraz ich wdrażania.

II. KOMUNIKAT KOMISJI EUROPEJSKIEJ

4. Zgadza się z opinią Komisji Europejskiej, że aby zapewnić intensywny wzrost udziału energii odnawialnej, należy ulepszyć

systemy wsparcia. Zgodnie z przeprowadzoną przez Komisję analizą wysokie koszty administracyjne i kapitałowe często podnoszą koszt projektów w zakresie energii odnawialnej i zagrażają ich konkurencyjności, zwłaszcza na wczesnych etapach realizacji. Komunikat odwołuje się do potrzeby zapewnienia spójności krajowych systemów wsparcia, dzięki której można wyeliminować zakłócenia na rynku energii. Stopniowe wystawienie producentów na ryzyko związane z cenami rynkowymi powinno prowadzić do zwiększenia konkurencyjności technologii ze źródeł odnawialnych. Zwłaszcza dobrze funkcjonujący rynek emisji ma zasadnicze znaczenie dla zmniejszenia zapotrzebowania na dotacje dla dojrzałych technologii w długiej perspektywie. Potrzebne będzie jednak wsparcie dla nowych, mniej dojrzałych technologii. Dlatego też KR z zadowoleniem przyjmuje deklarowany przez KE zamiar opracowania wskaźników dotyczących najlepszych praktyk i doświadczeń zdobytych w tych kwestiach.

5. Podkreśla, że zasadnicze znaczenie dla powodzenia rynku wewnętrznego oraz dla włączenia energii odnawialnej do systemów energetycznych ma ogólny rozwój infrastruktury. Poprawa infrastruktury energetycznej może zostać osiągnięta dzięki następującym elementom:

- inwestycje w sieci dystrybucyjne,
- modernizacja infrastruktury przesyłowej,
- inwestycje w połączenia międzysystemowe, zwłaszcza między państwami członkowskimi i ich regionami,
- rozwój inteligentnych sieci,
- wsparcie na rzecz zdecentralizowanej produkcji energii / produkcji energii na małą skalę.

6. Zauważa, iż decydujące znaczenie dla wspierania innowacji i rozwoju technologicznego ma finansowanie badań i rozwoju. Zgadza się z Komisją, że istotną rolę w tym procesie odgrywają w szczególności badania dotyczące technologii oceanicznych, magazynowania energii oraz zaawansowanych materiałów, a także technologii eksploatacji niewykorzystywanych dotąd rodzajów biomasy na potrzeby energii odnawialnej. Główny wkład UE w stymulowanie rozwoju kluczowych technologii energetycznych stanowią: strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (EPSTE) oraz przyszły program badawczy „Horyzont 2020”. Podkreśla istotną rolę, jaką władze lokalne i regionalne mają do odegrania we współpracy z infrastrukturą badawczą i w jej wspieraniu oraz jako inwestorzy publiczni. Przypomina również w tym kontekście, że w trwa-

jącej debacie na temat wieloletnich ram finansowych UE należy odpowiednio uwzględnić kapitalne znaczenie funduszy UE wspierających badania naukowe w tej dziedzinie.

7. Przyjmuje do wiadomości przeprowadzoną przez Komisję analizę różnych stopni otwartości i integracji poszczególnych rynków energii (ciepłownictwo i chłodnictwo, transport, energia elektryczna itd.). Zgadza się, że integracja rynków może przyczynić się do wejścia na rynek nowych podmiotów, takich jak OZE, jednak podkreśla, że otwarcie rynków samo w sobie nie daje gwarancji wzrostu efektywności ani spadku cen i że skuteczne ich otwarcie wymaga odpowiednich uregulowań i nadzoru na poziomie UE, przejrzystości oraz informowania konsumentów; dlatego też z niecierpliwością oczekuje przyszłej debaty nad propozycjami Komisji w sprawie wewnętrznego rynku energii.

III. ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Udział OZE w spożyciu energii

8. Zwraca uwagę, że udział energii odnawialnej w spożyciu energii w UE w połowie 2012 r. wynosił 12,4 % i wzrósł o 1,9 % w stosunku do 2008 roku. Oznacza to, że UE jest teraz na dobrej drodze do osiągnięcia do 2020 r. celu 20-procentowego udziału energii odnawialnej, lecz znaczy to również, że powinna się wykazać większą ambicją i wytyczyć sobie wyższy cel bądź też określić minimalny próg 20 % dla każdego państwa członkowskiego. Poza tym potrzebne są dalsze działania z myślą o okresie po roku 2020 i UE powinna jak najszybciej wyznaczyć sobie ambitne cele pośrednie, dążąc do możliwości osiągnięcia do 2050 r. 100 % udziału energii odnawialnej.

Subsydia dla OZE

9. Wzywa do zapewnienia właściwej struktury i realistycznych założeń dla systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), który miał być formą pośredniego wsparcia dla OZE.

Systemy wsparcia a rynek energii

10. Podziela opinię Komisji Europejskiej, że istnieje potrzeba zwiększenia konkurencyjności działania OZE na rynkach energii. Systemy wsparcia powinny być konstruowane w taki sposób, by zachęcały inwestorów do rozwijania OZE i zapewniały skuteczne działanie tych technologii na konkurencyjnym rynku energii. Systemy wsparcia powinny również prowadzić do stopniowego zastępowania innych form energii, a zwłaszcza tych, które mają negatywny wpływ na środowisko.

11. Jest zaniepokojony tym, że niektóre systemy wsparcia OZE mogą prowadzić do niezamierzonych skutków lub być nadużywane przez pewnych producentów OZE, co będzie powodowało wysokie koszty energii odnawialnej ponoszone przez konsumentów. Skoordinowana na poziomie UE strategia dotycząca OZE wykorzystująca istniejące instrumenty europejskiej i krajowej polityki konkurencji jest konieczna, by nie dopuścić do takich nadużyć.

12. Zwraca uwagę, że system zielonych certyfikatów, podobnie jak system taryf gwarantowanych usuwa ryzyko rynkowe. Dodatkowo system certyfikatów może w niektórych państwach nie działać poprawnie we wszystkich swoich aspektach. Szybki wzrost w dziedzinie energii z OZE powoduje, że liczba certyfikatów zaczyna przewyższać wielkość obowiązku zakupu, co prowadzi do załamania się cen certyfikatów. Z tego względu należy ponownie przeanalizować cele dotyczące OZE i odpowiednio dostosować do nich liczbę wydawanych certyfikatów.

13. Zasadniczo z zadowoleniem przyjmuje nowy system gwarancji pochodzenia (*Guarantee of Origin*), będący rodzajem europejskiego zielonego certyfikatu. Pozwoli on prowadzić handel zielonymi certyfikatami we wszystkich krajach Unii Europejskiej, które taki system wdrożą. Jednak potrzebne jest monitorowanie, by ocenić, czy sam ten środek wystarczy do skorygowania usterek istniejącego systemu.

Reakcje na nieskoordynowany rozwój OZE

14. Zauważa, że nieskoordynowany i szybszy niż oczekiwano rozwój OZE w wielu krajach był przyczyną pewnej liczby problemów politycznych, regulacyjnych i technicznych w działaniu systemów energetycznych. Na poziomie UE konieczna jest poważna debata nad właściwymi mechanizmami i instrumentami promowania OZE w skoordynowany sposób. Potrzebna jest wspólna strategia w celu opracowania instrumentów zarówno opartych na mechanizmach rynkowych, jak i regulacyjnych, i zapewnienia skutecznego i słusznego z punktu widzenia społeczeństwa przejścia do wyższej produkcji energii odnawialnej.

15. Wskazuje, że należy jeszcze bardziej zoptymalizować koordynację przepływu energii elektrycznej pomiędzy krajami i regionami. Istotny wzrost udziału OZE w całkowitej ilości wytworzonej energii wymaga większego skoordynowania rozwoju i funkcjonowania sieci, a także skutecznej regulacji prawnej wzajemnie powiązanych systemów energetycznych, zarówno między różnymi państwami i regionami, jak też kontynentem a wyspami oraz między samymi wyspami.

16. Zwraca uwagę, że produkcję energii ze źródeł odnawialnych można propagować w oparciu o lokalne koncepcje energetyki. Koncepcje te powinny obejmować środki na rzecz oszczędności energii, rozwoju energii odnawialnej i oszczędności zasobów, z zachowaniem jak największej zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Techniczne uwarunkowania pracy RES

17. Zwraca uwagę na fakt, że OZE są przyłączane do sieci energetycznych, które nie są przystosowane do pracy z tego typu źródłami energii. Szerokie stosowanie energii odnawialnej wymaga nakładów i czasu na modernizację sieci, których obecny stan ogranicza rozwój OZE. Można by temu zaradzić poprzez wdrożenie inteligentnych sieci oraz zwiększenie połączeń sieci elektrycznych między państwami członkowskimi, między regionami na kontynencie a wyspami, jak też między

samymi wyspami. Również praca wielu OZE, takich jak farmy wiatrowe czy ogniwa PV, jest bardzo niestabilna. Powoduje to konieczność utrzymywania pewnych rezerw mocy w tradycyjnych elektrowniach, rozwoju odpowiednich systemów magazynowania energii i promowania elastyczności poprzez zarządzanie popytem.

18. Zauważa, że stosowanie magazynów energii na dużą skalę poprawiłoby znacznie warunki pracy systemu elektroenergetycznego z odnawialnymi źródłami energii, jednak z technicznego punktu widzenia energii elektrycznej nie da się magazynować bezpośrednio, a systemy pośredniego magazynowania energii poprzez przemianę energii elektrycznej na chemiczną, jak w bateriach elektrycznych, lub kinetyczną, jak w elektrowniach szczytowo-pompowych, są obecnie bardzo drogie i dają ograniczone możliwości szerszego wdrożenia. Szersze stosowanie OZE w systemach elektroenergetycznych zależy od opanowania nowych technologii, zwłaszcza nowych systemów magazynowania energii, które potrafiłyby magazynować 2–3 razy więcej energii przy obecnych rozmiarach i znacznie niższych cenach produkcji. Należy kontynuować rozwój technologii umożliwiających przemianę nadmiaru energii elektrycznej w gaz („power to gas”), z którymi wiąże się liczne korzyści. Wytworzony sztucznie gaz może być przesyłany i magazynowany za pomocą dostępnej już infrastruktury. Zdaniem Komitetu Regionów należy nasilić badania w zakresie nowych technologii magazynowania energii, aby ułatwić szerokie zastosowanie OZE do produkcji energii elektrycznej.

19. Podkreśla, że brak infrastruktury umożliwiającej skuteczne wykorzystywanie zasobów energii odnawialnej na kontynencie europejskim, infrastruktury np. takiej jak wielkie farmy wiatrowe na Morzu Północnym i elektrownie słoneczne w basenie Morza Śródziemnego i w północnej Afryce, oznacza, iż niezbędne są znaczne inwestycje w tzw. autostrady prądu stałego. Rozbudowując je, należy przestrzegać surowych wymogów ochrony środowiska i bezwzględnie włączyć do prac zainteresowane regiony. Ponadto trzeba wybrać mało inwazyjne metody wyposażenia i uwzględnić również możliwość podziemnych tras. Ponadto należy uwzględnić fakt, że trzeba zmodernizować europejski system elektroenergetyczny zarządzany przez Europejską Sieć Operatorów Systemów Przesyłowych Energii Elektrycznej (ENTSO-E), rozciągający się od Portugalii do wschodniej granicy Polski i od Danii do krajów bałkańskich, aby zaspokoić nowe zapotrzebowanie będące wynikiem większej integracji europejskiej w dziedzinie energetyki. Dlatego popiera wybudowanie nowych linii transmisyjnych prądu stałego, co mogłoby zwiększyć niezawodność funkcjonowania sieci europejskiej i zmniejszyć straty wynikające z przesyłu energii elektrycznej.

Dbłość o zrównoważony rozwój OZE

20. Wskazuje, że wzrost wykorzystania energii odnawialnej musi przebiegać w sposób w pełni zrównoważony. Rozwijając obecne systemy w celu zapewnienia ich zrównoważoności lub tworząc nowe systemy, należy dopilnować, by nie stwarzały one nowych przeszkód w rozwoju rynków energii i paliw. Trzeba w pełni wykorzystać istniejące podejścia i systemy. Podczas rozwoju OZE kluczowe znaczenie mają wysiłki służące zapewnieniu neutralności bioenergii pod względem emisji dwutlenku węgla.

IV. NOWY SYSTEM WSPARCIA DLA OZE

21. Zauważa, że byłyby wskazane przeprowadzenie przez Komisję Europejską analizy prowadzącej do opracowania nowych systemów wsparcia OZE, które byłyby skoordynowane w skali całej Unii Europejskiej i które uwzględniałyby doświadczenia i dobre praktyki państw członkowskich i regionów. Podejście takie mogłoby wskazywać ogólnoeuropejskie cele oraz metody ich osiągnięcia. Nowy system powinien odnosić się do aspektów prawnych, ekonomicznych, technicznych i społecznych.

22. Wskazuje, że europejski system wsparcia odnawialnych źródeł energii powinno cechować:

- ustanowienie ogólnoeuropejskiego funduszu wsparcia dla OZE;
- skoordynowanie systemów wsparcia dla OZE na poziomie europejskim i zapewnienie ich wzajemnej zgodności;
- zwiększenie roli regionów w alokacji wsparcia dla OZE oraz w podnoszeniu świadomości społecznej;
- optymalne wykorzystanie technologii OZE w zależności od zasobów OZE w regionach;
- wielopoziomowość działania: poziom europejski – dla dużych instalacji, oraz regionalny – dla małych źródeł i mikroźródeł;
- udzielanie subsydiów oraz innych form pomocy dla inwestycji w wysokości pozwalającej na pełne uczestnictwo OZE w konkurencyjnych rynkach energii;
- wspieranie dążenia do niezależności energetycznej;
- wsparcie dla rozwoju sieci energetycznych i inteligentnych sieci pozwalających na szersze zastosowanie OZE;
- poprawa funkcjonowania OZE w inteligentnych sieciach energetycznych poprzez wsparcie dla pakietów dotyczących OZE oraz magazynowania energii;
- solidarne ponoszenie kosztów rozwoju RES przez społeczność europejską i zapewnienie ich optymalnego poziomu.

Ogólnoeuropejski fundusz wsparcia rozwoju OZE

23. Zauważa, że niektóre kraje członkowskie wprowadzają ograniczenia na wsparcie OZE, próbując zmniejszyć szybko wzrastające ceny energii elektrycznej, których wzrost – jak zakładają – w niektórych przypadkach i do pewnego stopnia jest powiązany z wadliwym funkcjonowaniem istniejących systemów wsparcia. Takie krótkoterminowe reakcje polityczne pokazują, że niestabilne regulacje prawne, brak skoordynowanej polityki UE dotyczącej OZE i wynikające z tego znaczne ryzyko regulacyjne mogą mieć bardzo negatywny wpływ na środowisko i na rynek energii.

24. Jest przekonany, że w celu ustabilizowania obecnej sytuacji i stworzenia inwestorom długofalowych zachęt konieczne jest wprowadzenie większej spójności między decyzjami poszczególnych krajów członkowskich. Jednym z instrumentów, które mogłyby w tym pomóc, mógłby być ogólnoeuropejski system wsparcia dla odnawialnych źródeł energii. Ponadto bardzo istotne jest ograniczenie krajowych subsydiów dla paliw kopalnych oraz położenie kresu innym strategiom politycznym hamującym inwestycje w dziedzinie energii odnawialnej.

25. Zwraca uwagę, że zważywszy na znaczne zapotrzebowanie na inwestycje w celu przeprowadzenia rewolucji energetycznej (szacuje się, że w całej UE do 2030 r. potrzeba będzie 1 biliona euro) oraz zważywszy na rozpowszechnioną niechęć inwestorów, zwłaszcza w obecnym kontekście, do podejmowania ryzyka, konieczne jest wykorzystywanie wszystkich istniejących zasobów finansowych (takich jak fundusze spójności UE, wpływy ze zmienionego systemu handlu emisjami, innowacyjne instrumenty finansowe na różnych poziomach, zyski z mocy zainstalowanej). Niezbędne może się też okazać wprowadzenie obligacji projektowych na projekty w zakresie energii odnawialnej, aby zapewnić środki finansowe na badania i rozwój oraz na kapitał inwestycyjny dla OZE.

26. Dlatego też uważa, że niezbędne jest skoordynowanie subsydiów dla OZE na poziomie Unii Europejskiej oraz między państwami członkowskimi, z uwzględnieniem doświadczeń i dobrych praktyk państw członkowskich i regionów, co pozwoliłoby zmniejszyć ryzyko inwestycyjne i stworzyłoby nowe zachęty dla rozwoju OZE.

Zwiększenie roli regionów w alokacji wsparcia dla OZE

27. Podkreśla, że niektóre obecne systemy wsparcia realizowane na poziomie krajów członkowskich nie zawsze odzwierciedlają specyfikę poszczególnych regionów. Często zdarza się, że lokalizacja odnawialnych źródeł energii nie odpowiada lokalizacji odbiorców końcowych, co powoduje konieczność znacznego rozbudowywania linii przesyłowych i dystrybucyjnych. Brak odpowiednio rozbudowanej infrastruktury przesyłowej jest jednym z głównych ograniczeń w szybkim rozwoju odnawialnych źródeł energii.

28. Jest szczególnie przekonany, że poprzez zwiększenie roli regionów nastąpiłby efekt synergii i równoczesnej optymalizacji kosztów rozbudowy infrastruktury sieciowej. Dlatego tak ważne jest większe zaangażowanie regionów w promocję odnawialnych źródeł energii i skierowanie funduszy na promocję OZE do regionów i dalej do producentów energii ze źródeł odnawialnych. Systemy wsparcia dla OZE powinny również uwzględniać wiedzę regionów i zachęcać je do współpracy.

Optymalne wykorzystanie technologii OZE w zależności od zasobów OZE w regionach

29. Jest przekonany, że w ramach regionów następowałoby określenie najlepszego składu (*mix*) technologii OZE, jak na przykład koordynacja rozwoju farm wiatrowych i słonecznych z elektrowniami wykorzystującymi biogaz i biomasę oraz zasoby geotermalne, a w szczególności technologie wykorzystujące ciepło gorących skał, które pozwalają na produkcję energii elektrycznej. Z tych względów należy dążyć – tam,

gdzie jest to możliwe z technicznego punktu widzenia – do wprowadzenia zasilania wyprodukowanym biogazem do już istniejących sieci gazu ziemnego i zachęcać do stosowania tej praktyki.

30. Uważa za możliwe, że kombinacja różnych technologii OZE w regionach wraz z nowymi sposobami zarządzania zdolnościami wytwórczymi i przesyłowymi poprzez stosowanie technologii sieci inteligentnych (*smart networks*) pozwoli na lokalne bilansowanie zapotrzebowania na energię elektryczną i jej produkcji, zwiększając znacznie bezpieczeństwo energetyczne regionów i ograniczając zależność od importu energii z dalszych odległości.

31. Podkreśla, że regiony mają do odegrania szczególnie dużą rolę w tworzeniu i rozwoju mikroinstalacji OZE i wspomaganiu powstawania „prosumentów” – odbiorców energii, którzy nie tylko pobierają energię, ale również ją produkują na potrzeby własne oraz najbliższych sąsiadów. Rozwój prosumentów w obszarze energii mógłby się przyczynić nie tylko do ograniczenia całkowitych kosztów pozyskiwania i dostawy energii, ale również do stworzenia nowych wzorców zrównoważonej produkcji i konsumpcji. KR stanowczo popiera regionalną produkcję energii na potrzeby sektora publicznego i prywatnego, w tym gospodarstw domowych.

32. Zauważa, że równie dużą rolę mają do odegrania regiony w rozwoju kogeneracji. Technologia ta, łącząca produkcję energii elektrycznej i ciepła, pozwala na uzyskanie niemal 90 % energii pierwotnej zawartej w paliwie. Rola regionów może polegać na koordynacji rozwoju kogeneracji, biorąc pod uwagę istniejące sieci ciepłne oraz lokalizację nowych inwestycji w regionie. Unia Europejska powinna opracować odpowiednie ogólne warunki wsparcia zmierzające do zapewnienia pomiotom eksploatującym tego rodzaju wysokowydajną infrastrukturę możliwości pokrycia związanych z tym kosztów.

Skoordynowane działania na różnych poziomach: ogólnounijny system wsparcia, dzięki któremu OZE będą mogły stawać się konkurencyjne i dzięki któremu będzie można rozwijać regionalne rozwiązania w dziedzinie energii odnawialnej

33. Zaznacza, że obecne systemy subsydiowania OZE sprawiają, iż planowy rozwój OZE możliwy jest jedynie w ograniczonym zakresie, a w wielu wypadkach nie ma żadnych wymogów dla operatorów.

34. Dlatego uważa, że nowy system subsydiowania odnawialnych źródeł energii powinien być systemem przewidywalnym, w którym wielkość środków przeznaczona na subsydia dla OZE byłaby znana i ustalana na wiele lat do przodu zgodnie z celami dotyczącymi OZE. System powinien móc zostać dostosowany do każdej technologii, z uwagi na jej rentowność i poziom rozwoju, oraz charakteryzować się niezbędną elastycznością, aby umożliwić reakcję na sygnały rynku w państwach członkowskich.

35. Wskazuje, że należy zwiększyć rolę regionów i zainteresowanych podmiotów lokalnych poprzez wykorzystanie istniejącej wiedzy o wielkości kosztów inwestycyjnych i wielkości wsparcia niezbędnego, aby w okresie późniejszym producenci OZE byli w stanie działać na europejskich rynkach energii.

36. Wskazuje, że rozwój centrów wspierania OZE w regionach spowoduje zwiększenie zatrudnienia oraz rozwój różnych form szkolenia niezbędnego dla inwestorów i firm zajmujących się instalacją i podłączeniem do sieci. Również rozwijanie lokalnego *know how* będzie owocowało badaniami nad regionalnym rozwojem źródeł odnawialnych. Badania takie mogłyby być częścią badań prowadzonych zarówno na poziomie europejskim, jak i na poziomie krajowym.

37. Zwraca uwagę, że rozwój odnawialnych źródeł energii jest w wielu przypadkach ograniczony poprzez niedostateczny rozwój sieci dystrybucyjnej, sieci przesyłu oraz połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi, między regionami na kontynencie a wyspami oraz między samymi wyspami. Usunięcie tych ograniczeń wymaga dwukierunkowego działania, rozbudowy istniejącej sieci i jej unowocześnienia oraz nowoczesnego zarządzania siecią i przyłączonymi do sieci odbiorcami i wytwórcami energii elektrycznej. Ponadto przy rozbudowie sieci należy uwzględnić różne technologie magazynowania, ponieważ magazyny mogą ograniczyć zapotrzebowanie na dodatkowe zdolności przesyłowe sieci, a także zapewnić bilansowanie. Należy rozważyć również możliwość wykorzystania systemów przesyłowych gazu poprzez rozbudowę instalacji przekształcających energię elektryczną w gaz („power to gas”).

38. Uważa również, że konieczne jest alokowanie części funduszy na rozwój sieci dystrybucyjnej, sieci przesyłu oraz połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi, między regionami na kontynencie a wyspami oraz między samymi wyspami. System wsparcia powinien uwzględniać jednocześnie i skoordynowane wsparcie dla rozwoju sieci i instalacji odnawialnych źródeł energii. Pozwoli to z jednej strony na bardziej efektywne wykorzystanie środków wsparcia, a z drugiej strony na współpracę operatorów lokalnych sieci i producentów energii odnawialnej, jak również prosumentów. Taka współpraca operatorów sieci i producentów OZE, inicjowana poprzez skoordynowane alokowanie środków wsparcia, usunie jedną z niedoskonałości obecnego systemu, jaką jest niedostateczne współdziałanie operatorów sieci i producentów.

Ograniczenie wahań w produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez wsparcie dla pakietów: OZE wraz z magazynami energii

39. Przypomina, że produkcja energii odnawialnej w wypadku technologii OZE zależy od warunków zewnętrznych, takich jak siła wiatru czy poziom nasłonecznienia. Ogranicza to zwiększenie mocy instalacji OZE. Poprawę funkcjonowania OZE można uzyskać poprzez tworzenie klastrów odnawialnych źródeł energii wykorzystujących różnego rodzaju technologie, takie jak: elektrownie wiatrowe, solarne (ogniwa PV), biomasa i biogaz, jak również geotermalne zasoby energii oraz technologie magazynowania energii, poprzez zastosowanie inteligentnych sieci.

Solidarne ponoszenie kosztów rozwoju RES przez społeczność europejską

40. Uważa, że rozwój systemów produkcji energii odnawialnej nie może traktowany jako osobny cel dla poszczególnych krajów członkowskich z osobna. Rozwój ten wynika z realizacji postulatów polityki klimatycznej, jak również promowania rozwoju nowoczesnych technologii oraz poprawy europejskiego bezpieczeństwa energetycznego poprzez uniezależnienie się od zewnętrznych dostaw energii. Ten wspólny ogólnoeuropejski cel powinien być realizowany przez wszystkie poziomy sprawowania rządów i przy wzajemnej koordynacji działań. Jednocześnie trzeba stale mieć na uwadze możliwość przedstawienia się na energetykę w 100 % opartą na źródłach odnawialnych, i zadbać o to, by „niekonwencjonalne” lub inne formy energii, które mogą wydawać się alternatywnymi, lecz nie są odnawialne, a więc nie są zrównoważone, i nie zastępują konwencjonalnych paliw kopalnych, nie prowadziły do rozproszenia wysiłków i zasobów służących niezbędnej transformacji w kierunku OZE.

41. Zwraca uwagę, że nieskoordynowane działania mogą prowadzić do niezamierzonych konsekwencji, takich jak pogorszenie się bezpieczeństwa zaopatrzenia i nieuzasadniona podwyżka cen, powodując negatywne postawy opinii publicznej i spadek poparcia dla energii ze źródeł odnawialnych. Sytuację te mogą poprawić debaty publiczne i przejrzyste procesy podejmowania decyzji politycznych, a także kampanie informacyjne w społeczeństwie na temat konieczności racjonalnego zużycia energii oraz istnienia nowych modeli zrównoważonej konsumpcji i produkcji energii.

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO